

ՈՒՆՏԱՎՈՐՆԵՐ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Այս տարի ևս, Նորին Արքայապետ Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի գահակալության 26-րդ տարեդարձի տոնակատարության առթիվ, Ա. Էջմիածին և Մայր Հայրենիք էին ժամանել եկեղեցատեր ու հայրենասեր ուխտավորների բազում խմբեր սփյուռքի ամենատարբեր գաղթօջախներից, այդ թվում՝ Լիբանանից, Սիրիայից, Իրաքից, Հյուսիսային և Հարավային Ամերիկաներից, Կանադայից, Անգլիայից, Ֆրանսիայից, Եվրոպայից, Արևմտյան Գերմանիայից և Եգիպտոսից:

Ուխտավորները Մայր Աթոռ էին ժամանել՝ քերելու համար սրտաբուխ իրենց մաղթանքները Մայր Աթոռ Ա. Էջմիածնի անասանության, Հայոց Հայրապետի կենաց արևշատության, նրա նորանոր, բարի ու շինարար ծրագրերի կենսագործման և Մայր Հայրենիքի բարօրության հետագա բարգավաճման համար:

Հիշատակության արժանի է հատկապես Բելյուրի Կրոնասեր Տիկնանց Համախրմբումի 72 անդամներից բաղկացած ուխտավորների խումբը, որը Մայր Հայրենիք ժամանեց սեպտեմբերի 23-ին, չորեքշաբթի օրը, երեկոյան, գլխավորությամբ հանձնախմբի ատենապետուհի տիկին Անգինե Տանձիկյանի:

Երևանի «Զվարթնոց» օդանավակառնում խմբին, հանուն Վեհափառ Հայրապետի, դիմավորեցին և բարի գալուստ մաղթեցին Մայր տաճարի լուսարարապետ Տ. Հուսիկ արքեպ. Սանթրուքյանը և Ա. Հոփի-

սիմն վանքի վանահայր Տ. Մասիս վրդ. Գալստյանը:

Սեպտեմբերի 25-ին, ուրբաթ օրը, ուխտավորները, Մայր տաճարում իրենց ուխտը ու աղոթքը կատարելուց հետո, Վեհափառում ներկայացան Վեհափառ Հայրապետին, Որը բարեհաճեց ընդունել Կրոնասեր Տիկնանց Համախմբումի անդամներին:

Ընդունելության ժամանակ, ի դիմաց Տիկնանց Համախմբումի, Վեհափառ Հայրապետին ողջալի ողջույնի և շնորհավորական ջերմ խոսք ասաց ատենապետուհի տիկին Անգինե Տանձիկյանը և Նորին Արքայապետը հանձնեց Համախմբումի սրտաբուխ նվերը՝ հայրապետական ոսկեծուլ ասա (գավազան):

Վերջում ներկաներին բարիգալատյան և օրհնության խոսք ասաց Վեհափառ Հայրապետը: Նորին Արքայապետը, բարձր գնահատելով Կրոնասեր Տիկնանց եկեղեցանկեր գործունեությունը, մաղթեց, որ նրանք նույն ոգով ու եռանդով շարունակեն իրենց ծառայությունը՝ որպես մեր օրերի «անձինք նուիրելայք»:

Սեպտեմբերի 27-ին, կիրակի օրը, Վարազա Ա. Խաչի տոնին, Կրոնասեր Տիկնանց Համախմբումի անդամները երկուդած բարեպաշտությամբ ներկա եղան ս. պատարագի արարողությանը և Հաղորդություն ստացան:

Օրվա պատարագիչն էր Անգլիայի հայրապետական պատվիրակ և հայոց առաջ-

Հայոց Հայրապետը՝ շրջապատված Բեյրութի Կրոնոսեր Տիկմանց Համախմբումի ուխտավորներով (Վեհարանի այգի, Հոբելյանական խաչքարի առաջ)

Շորդ Տ. Ներսես եպ. Պոզապայանը:
Հայտը կիրակի, հոկտեմբերի 4-ին, Կրոնասեր Տիկնայք դարձյալ ներկա եղան ս. պատարագի արարողության: Օրվա պատարագին էր Դամասկոսի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Ոսկան ծ. վրդ. Գալբակյանը:

Հավարտ ս. պատարագի տեղի ունեցավ հոգեհանգստյան պաշտոն՝ Կրոնասեր Տիկնայք Համախմբումի հանգուցյալ անդամների հիշատակին:

Ս. պատարագից հետո վանքի միաբանական սեղանատանը, Վեհափառ Հայրապետի բարձր նախագահությամբ, տրվում է հայկական թանապուրով և ավանդական Կարիսայով մաշկերույթ՝ ի պատիվ Կրոնասեր Տիկնայք Համախմբումի:

Մաշկերույթին ներկա էր նաև Մայր Աթոռի միաբանությունը:

Սեղանի շուրջ առաջինը խոսք ասաց Գեղազույն Հոգևոր Խորհրդի ատենապետ Տ. Սիոն արքեպ. Մանուկյանը, որը, կրկին անգամ շնորհավորելով Վեհափառ Հայրապետի գահակալության 26-րդ տարեդարձը, բաժակ թարձրացրեց Նրա բաշատոջության և Մայր Աթոռի ու Հայ Եկեղեցու պայծառության համար:

Ընդունելության ժամանակ սրտի հետևյալ խոսքը կարդաց Համախմբումի նախկին ատենապետուհի տիկին Զվարթ Պոլանյանը.

«Վեհափառ Հայր,

Սրտի անհուն գոհումակությամբ, երախտագիտական բարձր զգացումներով զեղուն, Կրոնասեր Տիկնայք Համախմբումը կուգա շնորհավորել Ձերդ Վեհափառության գահակալության 26-րդ օրհնաբեր ու բարեբախտիկ տարեդարձը:

Ուղիղ 26 տարիներ առաջ, երբ հայ ժողովուրդը, հազիվ Հայրենական մեծ պատերազմի տառապանքի փոշին թորափած, կառուցած իր նոր և հզոր Սովետական Հայաստանով, կշանար անցյալի վերքերը դարմանել ու հայրենիքը ծաղկեցնել, գիր ու գրականություն մշակել, ահա հրաշքի համազոր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինն ալ կուճենար իր անգուցական Գահակալը, իր սրբազնասուրբ, իմաստուն, խոհեմ ու շինարար Հայրապետը, հանձին Ձերդ Վեհափառության:

Վեհափառ Հայր, Դուք եղաք այն օրհնյալ թթխորը, որ իրար զողեց ամբողջ հայությունը, եղաք սփյուռք-հայրենիք երկարած «Ոսկե կամուրջ»-ը, ստույգ կապած սրտերն ու մտքերը հաղեցնող հրաշք ճառագայթը: Եվ այսօր Ձեր հավատացյալ ժողովուրդը, հեռվին թե մոտեն, կխոնար-

հի «Մեծ Առաքյալիդ» գործունեության առջև:

Ասկե 22 տարիներ առաջ, 1959-ին, Կրոնասեր Պեյրոս քաղաքի մեջ խոսք մը հայ տիկիներ, հայրենիք և Մայր Աթոռ զաղափարականով ոգևորված, որպես հետևորդները հայոց պատմության, «Տիկնայք փառիկատներ»-ներու, մեկտեղվեցան, ստեղծեցին Կրոնասեր Տիկնայք Համախմբումի Սիությունը, որուն միակ նպատակն ու ծրագիրն էր, զորավիզ կանգնել Վեհափառ Հայրապետիդ, աշխատել Սուրբ Էջմիածնի տաճարի և հայրենիքի եկեղեցիներու պայծառության և բարեգարգման համար, տեղվույն պայծառներուն ներած չափով, և գիտցավ նաև պայքարիլ Ս. Էջմիածնի Գերակայության պահպանման ի խնդիր:

Արյունը, հուրը և սուրը չի կրցան մեզ ընկնել, փարած մեր հավատքին ու զաղափարին, քաղցիք անապոստ մեր ուղիեն, Լուսավորիչի Գահին գործության գիտակից: Եվ այսպես Սիությունը օրեօր ավելի ընդլայնեցավ հավատարիմ ու անձնվեր անդամներով շրջապատված, եղավ «Ժմաստուն կույսեր»-ու խոսք մը վառած ճրագներով պայծառացնելու համար Արագածի գագաթեն անպարան կախված Լուսավորիչի կանթեղը:

Վեհափառ Հայր, հակառակ յոթ տարվա Լիբանանի տխուր փնակին, Սիությունըս բնավ չի դադրեցավ իր գործունեությունեն, նույնիսկ արհամարհելով ոտմբը, կրակը և ավերը: Վարչություն միական և միասիրտ, բոլորված իր կորովի և անձնվեր ատենապետուհի շուրջ, տքնեցավ, անխուժ աշխատեցավ, իր իսկ ձեռքերով կարելով և հյուսելով հարկ եղած եկեղեցական ձեռագործներն ու տարագները:

Տեղին է հիշել մեր առաջին ատենապետուհին՝ տիկին Արշալույս Այվազյանը, խոր ձերության հասած, այսօր Ամերիկայեն հոգիով մեզի հետ կապի այս պահուս:

Նույնպես մեզմե հավետ բաժնված երկու վարչական տիկիներ, տիկին Հայկուհի Թորոսյան և տիկին Զվարթ Ներսեսյան, որոնց հոգիները կապառնին մեր վերև: Անոնք ևս հոգեպես կմասնակցին մեր ցնծության:

Սիությունն նաև հարգանքով կխոնարհի հոգևորյա Վեհափառ Սիրանուշ Պալջյանի քաղցր հիշատակին առջև: Աստվածամոր օրհնակին հետեւելով, Ան եղավ իսկապես տիպար մայրերու մայրը: Բոլորս ջերմորեն վաղեված ենք իր սերն ու բաշակերանը: Մեզի համար եղած է ներշնչման աղբյուր, հարատևության ոգի և զոհաբերության օ-

Հայոց Հայրապետը Վեհարանի այգում՝ շրջապատված ԱՄՆ-ից ժամանած ուխտավորներով (1981 թ. հոկտեմբեր 7)

րինակ: Հարգա՛նք, խո՛ւնկ և աղո՛թք Իր անմոռաց հիշատակին:

Վեհափառ Հայր, մեր սրտագին շնորհակալությունները հայտնելու քառեր կապակ-սին մեր շքանշանում վրա: Հավատքով ու երկրպագությամբ կուզանք համարելու Ձեր Սուրբ Աջը և շնորհակալ ըլլալու այն քարն, որում արժանի տեսաք մեզ՝ նկատի առնելով մեր 23 տարվա միութենական գործունեությունը, հիմնադիր տասը տի-կիններս պարգևատրելով Ձեր սրբատառ կոնդակով և «Ա. Ներսես Ծնորհալի» շքա-նշանով՝ ձեռամբ Տ. Մասիս վրդ. Գալստ-յանի:

Այս սրբազան կոնդակն ու շքանշանը մեր սրբությունն է, մեր առնելուն անշեշ լու-սատու ջանք, մեր զավակներուն և թոռ-նիկներուն պայծառ ուղեցույցը և մեր հետևորդներուն, զախիք սերունդին սեր քաշխող, ազգ ու եկեղեցի սիրցնող, հոգե-կան հրեղեն կրթողը:

Վեհափառ Հայր, այսօր, այս սրբազան պահուս, բոլորս միակամ և միահոգի, որ-պես ուխտավոր, երկրպագությամբ և հա-վատքով, ծնկադիր կաղոթներ Իջման Սուրբ Սեդակին առջև, հարձրյալ են խնդրելով, որ Ձեզ պարգևն արևելատություն:

Նոր կյանք մը ատուգությամբ լեցուն:

Մտքի առավել զորություն, որ կարենաք իմաստությամբ իրականացնել Ձեր ծրա-գիրներու շարքը:

Ձեր նոր տեղեւորությունները:

Նոր տեղեւորք:

Նոր երազները:

Որպեսզի հայ ժողովուրդը կարենա վա-րկերն ունենալ, առավել քարգալանած Մայր Հայրենիքի մեջ, Ա. Էջմիածնի հո-վանքին տակ նշելու Ձեր «Ռսկի հոբել-յան»-ը, հիսնամյակներու տոնակատարու-թյամբ:

Մայր Աթոռի միաբանության անունից Տիկնանց Համախմբումի անդամներին ող-ջունեց Տ. Մասիս վրդ. Գալստյանը:

Այնուհետև, ի դիմաց Կրոնասեր Տիկ-նանց Համախմբումի անդամների, Վեհա-փառ Հայրապետին ուղղյալ իր հետեւյալ սրտատու խոսքը կարդաց տիկին Անգինն Տաննիկյանը:

«Վեհափառ Տեր,

Գաղով տազնապալից Փյունիկի երկրեն, հավաքված ենք հոս, տոնելու համար մեր՝ սիրելի Հայրապետի զահակալության 26-ամյակը:

Թեև կու գանք վիրավոր երկրե մը, բայց մեր սրտերն ու հոգիները, արդեն միշտ միասին, հիմա ֆիզիքապես ալ կու գան

քովե-քով, ընծությունը ըմբռնելու, հա-վիտենական Էջմիածնի հավերժական պա-տերուն տակ պատմական այս տարեդար-նին հոգեպարար հրճվանքը, արտել, հա-վերժական Հայաստանի հոգեկան մայրա-քաղաքին, Աստուծո հավերժական տան, Ա. Էջմիածնի մեջ: Արդեն առ անահման հրճվանք, տոն և ընծություն է:

Հոս, մեր հոգին կվերանա, մեր արդունք կխախտա, միշտ երիտասարդ, անժամա-նակ՝ քայց մշտանորոգ տաճարի հովանքին տակ:

Ջերմագինս կշնորհակարեմ Վեհափառ Հայրապետի, Իր զահակալության 26-ամ-յակին առիթով, 26-ամյակ մը, որ փաստն է Ձեր հարատևության և վկան՝ Ձեր իմաս-տության, Ձեր կորովին, կովանք՝ ապագա Ձեր հաջողություններու:

Երբ Վեհափառը, 1956-ին, տակավին երիտասարդ, հանձն առավ այս ծանր պարտականությունը, զարմանալիորեն ցու-ցաբերեց անպատկեր հասունություն, կրո-նական հարցերու ներքոն հասկացողու-թյուն: Կարծեք 26 տարվան ընթացքին պատահած բոլոր դեպքերը, հարուցված բոլոր հարցերը նախապես ապրված, քննե-ված ըլլալին Իր ներաշխարհին, Իր են-թագիտակցության մեջ՝ կանխելով պատ-մությունը: Իսկ հիմա, 26 տարիներ հոս, մենք վկաներն ենք Իր դեռ երիտասար-դական սելյունին, աշխատանքի անպատ կիրքին, ինչպես՝ կշտադատության, եռան-դին ու անաշատության:

Վեհափառ Հայրապետին նկեղեցիներու վերանորոգման սրբազան աշխատանքը քառի օրինակը հանդիսացած է Վարչու-թյան ու մղած, որ մեր ջանքերով և մաս-նավորաբար Իր քաջալերանքով, վերա-նորոգվի Սաանա կղզիին Ա. Առաքելոց և-կեղեցին:

Եկեղեցիներու սպասներու համար պատ-րաստված ձեռագործները, շուրջառներն և ալ զգեստները, թող ըլլան Կրոնասեր Տիկնանց Համախմբումին և անոր հավա-տավոր անդամներներուն համետ ուժերը Ա. Էջմիածնա տաճարին, իսկ Վեհափառ Հայրապետին ձեռնված ոսկեգօծ մականը, նվիրված Իր զահակալության 26-ամյակին թող ըլլա ազնվագույն արտահայտությունը յիսնամահալության որդիական երախ-տագիտության, սիրուն ու չնահատան-քին:

Մեր սրտագին մաղթանքն է, որ քազ-մանան Վեհափառ Հայրապետին զահա-կալության տարիները, ու Աստուծո օրհնու-թյունը միշտ անպակաս ըլլա՝ պարգևելով Ի-

րեն անսպառ ուժ, կորով և արևատու-
թյուն»:

Ընդունելության վերջում օրհնության Իր
խոսքն ասաց Վեհափառ Հայրապետը:

Նորին Սրբությունը կրկին անգամ բարձր
գնահատելով կրոնասեր Տիկնանց արդյու-
նաշատ գործունեությունը՝ մաղթեց, որ ջա-
րունակվի նրանց նվիրյալ ծառայությունը և
տա իր բարի պտուղները՝ ի բարօրություն և
ի պայծառություն մեր Մայր եկեղեցու:

Հոկտեմբերի 7-ին, չորեքշաբթի օրը, կրո-
նասեր տիկնայք հայրենական լավագույն
տպավորություններով մեկնեցին Բելրուփ:

Հայոց Հայրապետի գահակալության
տարեդարձի առիթով Մայր Աթոռ Ս. Էջ-
միածին ժամանած ուխտավորական մյուս
խմբերը ևս իրենց ուխտն ու աղոթքը կա-
տարեցին Մայր տաճարում, ներկա եղան

եկեղեցական արարողություններին, այ-
ցելեցին Վեհարան, ուր աջափամբուրով
ստացան Հայոց Հայրապետի օրհնությունը,
այցելեցին պատմական Վաղարշապատի
վանքերը՝ Ս. Հռիփսիմե, Ս. Գայանե և Ս.
Շողակաթ, ուխտի գնացին Ս. Գեղարդի ու
Սևանի Առաքելոց վանքերը, դիտեցին
մայրաքաղաքի տեսարժան վայրերը և ասյա
լավագույն եկեղեցասիրական ու հայրե-
նասիրական տպավորություններով և հու-
շերով հրաժեշտ տվեցին Մայր Աթոռին,
Հայոց Հայրապետին ու վերադարձան ի-
րենց երկրները:

Թող ընդունական լինի ձեր բոլորիդ
ուխտն ու աղոթքը, հավատավոր և բարի
հայ հավատացյալներ:

ԶԱՏԻԿ ԱՐԵՂԱ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ

